

Wpływ zaburzeń mowy na jej zrozumiałość

→ Klasyfikacja zaburzeń mowy

Magdalena Teterycz
Inżynieria Akustyczna

Czym jest zaburzenie mowy?

Zaburzenie mowy = nieprawidłowość
w obrębie komunikacji werbalnej

Skąd się biorą zaburzenia mowy?

Klasyfikacja Ireny Styczek

Kryterium przyczynowe (etiologiczne)

- Zaburzenia mowy **egzogenne**
(zewnątrzpochodne)
- Zaburzenia mowy **endogenne**
(wewnątrzpochodne)

Klasyfikacja Ołuszewskiego

Kryterium przyczynowe (miejsce występowania)

- Zaburzenia ośrodkowe (zaburzenie percepcji)
- Zaburzenia obwodowe (zaburzenie realizacji)

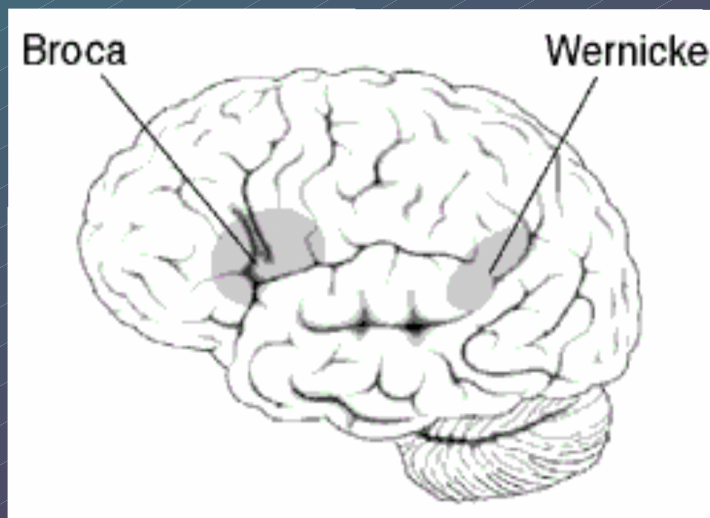
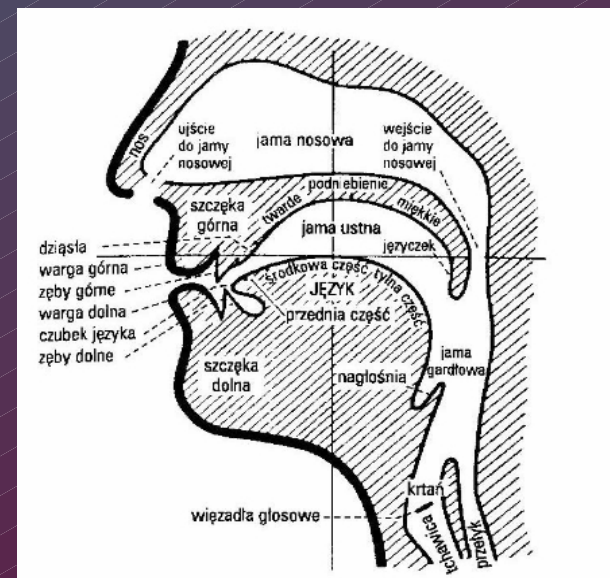

Foto. <https://pl.wikipedia.org/>

Przykład: afazja

- Jej przyczyną jest zawsze uraz mózgu
- Osoby dotknięte afazją mają problem z:
 - konwersacją
 - czytaniem
 - pisaniem
 - zapamiętywaniem
 - liczeniem
 - rozumieniem programów radiowych, telewizyjnych, znaków drogowych
- Nie są to osoby niepoczytalne, mają jedynie problem z komunikowaniem się

Jak rozpoznać rodzaj zaburzenia
mowy po objawach?

Klasyfikacja Kaczmarka

Kryterium objawowe

1. Zaburzenia treści:

- zaburzenia procesu uogólniania i abstrakcji,
- brak logiki w budowanych tekstach,
- nieprawidłowości w ukierunkowaniu myślenia (schizofazja);

2. Zaburzenia języka:

- niedokształcenie mowy lub jej brak;
np. niemota, agramatyzm, przejęzyczenia i pomyłki;

3. Zaburzenia substancji fonicznej:

- w płaszczyźnie suprasegmentalnej (akcent, tempo, rytm, melodia):
np. jąkanie, bradyllalia, tachyllalia, gielkot;
- w płaszczyźnie segmentalnej (głoski):
np. seplenienie, reranie.

Przykład: zaburzenia u osób niepełnosprawnych intelektualnie

Charakterystyczne cechy:

- krótsze zdania;
- uboższe słownictwo;
- posługiwanie się przede wszystkim rzeczownikami i czasownikami;
- pojęcia konkretne, rzadko abstrakcyjne;
- wypowiedzianie się zdaniami prostymi;
- błędy składniowe i gramatyczne.

Najczęstsze zaburzenia:

- dyslalia;
- jąkanie;
- gielkot.

Foto. <http://logopedia.net.pl/>

Klasyfikacja Grabiasa

Kryterium logopedyczne

- Zaburzenia **kompetencji** (wiedzy)
 - językowych, komunikacyjnych, kulturowych;
- Zaburzenia **sprawności** (umiejętności)
 - percepcyjnych, realizacyjnych;

Co ze zrozumiałością?

- Zaburzenia treści – najtrudniejsze
- Zanik mowy → pismo, język migowy, system obrazkowy, sztuczna krtań
- Psychika > Fizyka

Wniosek: Najważniejsza jest cierpliwość!

Foto. <http://www.dobrapolskaszkola.com/>

Bibliografia

- S. Grabias, *Mowa i jej zaburzenia*, Lublin 1997
- <http://www.logopedanowicka.pl/>
- <https://pl.wikipedia.org/>
- <http://logopedia.net.pl/>
- <http://logopeda.pl/>

Dziękuję za uwagę!